נקוט

משתוקה כחבן טבה, ד) ול"ל

דמניאן. כ) ונוי׳ מומפוח

ט) ושייר במשנה דלעיל ח.ו.

גליון הש"ם

וםדרום. לעיל דף ג ע״א

גמרא

. שכחום וחזר

א וטור א"ח סימו היטו: א נטור ה"מ סימן קיטן. ב נטור שם סימן קכן: ג נשם סיי קכלן: ד נשם סיי קכבן: בור ה מייי פ"ב מהל'

מוילה הלכה ד חמו עשין ד טוש"ע מרל סעיף ט: ר ומיי שם הלכה גו:

חורה אור השלח 1. אַחַר יָשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאַל וּבְּקְשׁוּ אֶת יְיִ אֱלֹחַיתָּם וְאַת דְּוֹד מַלְבָם וּפְחֲדוּ אֶל יִיְ וְאֶל טוּבוֹ בְּאַחֲרִית :הימים ַוּיָבְיּט. 2. וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קְרְשִׁי וְשִׂמֵּחְתִּים בְּבֵית תְּפַלְתִי עוֹלֹתֵיהָם תְּפַלְתִי תְּפְלֶתִי עוֹלתֵיהָם וְזְבְחֵיהָם לְרְצוֹן עַל מִזְבְּחִי בִּיתִי בֵּיתִ תְּפָלֶה יִקְרֵא לְכָל הָעָמִים: ישעיהו נו ז זֹבַתַ תּוֹדָה יְכַבְּדְנְגִי ושָׁם דֶּרֶךְ אַרְאָנוּ בְּיֵשַׁע אָרוּים: וווּאים נכג 4. וַיִּשְׂא אַהָּרֹן אֶת יְדִיוּ אֶל הָעֶם וַיִּבְרְכֵם וַיֵּרֶד מֵעֲשֹׁתְ הַחַטְאת וְהָעלְה והשלמים:

ישראל ואני אברכם:

ם. 6. ייַ עז לְעַמוֹ יִתַּן יְיָ יָבֶרֶךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם: יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם: תַהלים כט י

יַשְׁמִיעַ כָּל תְהַלֶּתוּ:

תהלים קו נ 8. הַיְּסֻפַּר לוֹ כִּי אֲדַבֵּר אָם אָמַר אִישׁ כִּי יְבֻלְּע:

לר דמיה תהלה 9. קף וְשְיֶּה הְּתְּקָּה אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן וּלְךְּ יְשֻׁלֵּם נדר: תהלים סה ְב נוַכַּרִים וְנַעֲשִׁים בַּכַל דוֹר ַּנְיְבִי בּנְיְבִי בּנְיְבִי הַנְּעְבִּי מְדִינְה וּמִידְנָה וְעִיר וְעִיר וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶה לֹא יַעַבָרוּ מָתּוֹךְ הַיְּהוּדִים יַעַברוּ מָתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וזכרם לא יסוף מזרעם:

ין אָל נושָּוּז : וְיאנּהּ יְנָּ אֶל נושָּוּז בְּתֹב זֹאת זְבָּרוֹן בַּסֵפֶּר וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מחה אמחה את זכר

שמות יז יד זכור אַת אֲשֶׁר עָשָׂה.12 עמלק יון ביינים בצאתכם ממצרים:

13. וְהָיָה בְּהָנִיחַ יְיָ אֱלֹהָיךְ לְךְּ מִכָּל אִיְבֶיךְ אָמָלַק מִתְּחַת הַשְּׁמִים לְרִשְׁתָּה תִּמְחָה אֶת זַכֶּר אָלֹדֶיף נִתַן לְּךְּ נַחֲלָה אָלְמָלַק מִתְּחָה אֶת זַכֶּר מָלָלָל מִתְּחָת הַשְּׁמִים לא תשבח:

דברים כה יט וַיִּקְרָא ל יִשְׂרָאַל: 15. קּיְמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים עַלֵיהֵם וְעַל זַרְעָם וְעַל האלה הימים

בייים ן שְּנָה וְשְׁנָה וְשְׁנָה וִשְׁנָה וִשְׁנָה וִשְׁנָה וִשְׁנָה וִשְׁנָה וִשְׁנָה אחר ט כז 16. וַיָּכְּתֹב בְּשׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרִשׁ וַיִּרְתֹם בְּטַבְּעָר הַמֵּלְךְ וְיִשְׁלַחְ חְבִּיבְּים בְּבִיבְּעָר בְּשִׁבְּתְרְנִים בְּנִי הָרָבְיה וְהַבְּעָר בְּעָבְּרְךְ בִּי הָבְבְּרְרְ בִּי הָבְבְּרְרְ בִּי הָבְבְּרְבִים בְּנִי הְרָבְבָּרְה בִּשְׁ הְאַרְיִם בְּעָבְּיִר בְּשׁׁ הַמְּתִבְּבְּבָּרְה בְּשׁׁ הַמְּבִּירְה בִּי הַבְּרְבִים בְּעִבְיבְּרְבְיִבְּיִבְּיבְּרְ לְא יִתְן לְעוֹלְם מוֹט לְצַבְּיק. תהלים נה כג 19. וְשְׁמְתִּיהְ לְמוֹרְשׁ מְשִׁבְּיבְרִי בְּבְּעִישְׁאָם הְשְׁמָד וְאָם יְיִי צְבָאוֹת: ישעיהו יד כג קפּים וְשִׁצְשָׁאתיהְ בְּמִטְאָטֵא הַשְׁמֵד וְאָם יְיִי צְבְאוֹת: ישעיהו יד כג

סירוסין

אחר ישובו בני ישראל. אחר ישובו לבית המקדש ובקשו הקב"ה ואת דוד מלכם: זובה סודה. אחר וביחה מן הודאה: וירד מעשום החשתה והעולה וגו': חדא מילחה הית. אף הידאה עבודה של מקום הוא: אסור לספר. בקביעות ברכה: למי שיכול. ואין מי שיכול לספר את כולו לפיכך אין נראה לספר מדעתו אלא את מה שתקנו חכמים: היסופר לו כי אדבר. הכי דריש ליה היסופר שבחו כולו כי ארבה לו דברי שבח אם אמר לעשות כך כי יבולע: סמא דכולה משתוקא. מבחר כל הסממנין היא השתיקה שלא להרבות דברים

דאי סלקא דעתך למזכח קרי ליה יעקב אל. (ב) נראה דהכי נמי כתיב (שמות יו) ויקרא שמו ה' נסי ויקרא לו ה' שלום (שופטים ו) ומתרגמי' ופלח וללי מ"מ יש לומר דהתם על שם הנם ועל שם השלום שאירע להן היו קוראין למזבח כן אבל הכא ליכא שום מעשה שנוכל לומר שע"י כן קראו יעקב אל ואם איתא שיעקב קראו אל הוי ליה לפרושי להדיא:

תודה מאי חזית דסמכת אהאי סמוך אהאי מסתברא עבודה והודאה חדא

מילתא היא יומה ראו לומר שים שלום אחר ברכת כהנים דכתיב יושמו

את שמי על בני ישראל ואני אברכם ברכה דהקב"ה שלום שנאמר

יה' יברך את עמו בשלום וכי מאחר ⁴דמאה ועשרים זקנים ומהם כמה

נביאים תקנו תפלה על הסדר שמעון הפקולי מאי הסדיר °שכחום וחזר וסדרום °מכאן ואילך אסור לספר בשבחו של הקב"ה °דא"ר אלעזר מאי דכתיב ימי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו למי נאה למלל

גבורות ה' למי שיכול להשמיע כל תהלתו אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן

'אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם וכיון ישבא דוד באתה תפלה שנאמר יוהביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי יוכיון שבאת תפלה באת עבודה שנאמר עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי יוכיון שבאת עבודה באתה תודה שנאמר יובח תודה יכבדנני ומה ראו לומר ברכת כהנים אחר הודאה דכתיב יוישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החמאת והעולה

מאי דכתיב ילך דומיה תהלה סמא דכולה משתוקא כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא יימלה בסלע

משתוקא בתרין: קראה על פה לא יצא וכו': מגלן אמר רבא אתיא זכירה זכירה כתיב הכא ייוהימים

האלה נזכרים וכתיב התם ייכתב זאת זכרון בספר מה להלן בספר אף כאן בספר וממאי דהאי זכירה קריאה היא דלמא עיון בעלמא לא סלקא דעתך "(דכתיב) ייזכור יכול בלב כשהוא אומר יילא תשכח

קר שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה: קראה תרגום לא יצא וכו': היכי דמי אילימא דכתיבה מקרא וקרי לה תרגום היינו על פה לא צריכא דכתיבה תרגום וקרי לה תרגום: אבל קורין

אותה ללועזות בלעז וכו': והא אמרת קראה בכל לשון לא יצא רב ושמואל דאמרי תרוייהו בלעז יווני היכי

דמי אילימא דכתיבה אשורית וקרי לה יוונית היינו על פה א"ר אחא א"ר אלעזר שכתובה בלעז יוונית וא"ר אחא א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר יוויקרא לו אל אלהי ישראל דאי סלקא דעתך למזבח קרא ליה יעקב אל ויקרא, לו יעקב מיבעי ליִה אלא ויקרא לו ליעקב, אל ומי קראו אל אלהי ישראל

מיתיבי קראה גיפטית עברית עילמית מדית יוונית לא יצא הא לא דמיא אלא להא הגיפטית לגיפטים עברית

לעברים עילמית לעילמים יוונית ליוונים יצא אי הכי רב ושמואל אמאי מוקמי לה למתני' בלעז יוונית לוקמה בכל לעז [אלא מתניתין כברייתא] וכי איתמר דרב וְשמואל בעלמא איתמר ∞רב ושמואל דאמרי

תרוייהו ילעז יווני לכל כשר והא קתני יוונית ליוונים אין לכולי עלמא לא אינהו דאמור כרשב"ג דתנן

ירשב"ג אומר אף ספרים לא התירו שיכתבו אלא יוונית ולימרו הלכה כרשב"ג אי אמרי הלכה כרשב"ג

הוה אמינא הני מילי שאר ספרים אכל מגילה דכתיב בה זככתבם אימא לא קמ"ל: והלועז ששמע

אשורית יצא וכו': והא לא ידע מאי קאמרי מידי דהוה אנשים ועמי הארץ מתקיף לה רבינא אמו אנן

יהאחשתרנים בני הרמכים מי ידעינן אלא מצות קריאה ופרסומי ניסא הכא נמי מצות קריאה ופרסומי.

ניםא: קראה סירוגין יצא וכו': לא הוו ידעי רבגן "מאי סירוגין שמעוה לאמתא דבי רבי דקאמרה להו לרבגן דהוי עיילי פסקי פסקי לבי רבי עד מִתי אָתם נכנסין סירוגין סירוגין לא הוו ידעי רבגן

מאי חלוגלוגות שמעוה לאמתא רבי רבי ראמרה ליה לההוא גברא דהוה קא מבדר פרפחיני עד מתי

אתה מפזר חלוגלוגך לא הוו ידעי רבגן מאי ייםלסלה ותרוממך שמעוה יילאמתא דבי רבי דהוות אמרה

וגו' מעשות החמאת וגו' דכתיב וירד מעשות החמאת וגו' מי כתיב לעשות מעשות כתיב ולימרה אחר העבודה לא ם"ד דכתיב זובח

והיינו לך דומיה תהלה: מלה בסלע משתוקה בתרין. אם תרלה לקנות הדבור בסלע תקנה השתיקה בשתים: ט הראה חרגום בכל לשון. זו ואין ל"ל זו קתני: מיתיבי. לרב ושמוחל דקתני הכא יוונית לא יצא: הא לא דמית. מירולה הוה: גיפטים לגיפטים ילא. והכי נמי תון במתני׳ ללועזות בלעו: עברית. לשון עבר הנהר: עילמים. לשון עילם (6): מתני כברייתה. זו מיתוקמה קראה בכל לשון דקתני מתני׳ לא יצא כגון גיפטית למדיים ומדית לגיפטים אבל קורין אותו ללועזות בלעו איש כלשונו: ופרסומי ניסא. אע"פ שאין יודעין מה ששומעין שואלין את השומעין ואומרין מה היא הקרייה הזו ואיך היה הנס ומודיעין להן: לא הוו ידעי רבון. תלמידי רבינו הקדוש: חלוגלוגות. מין ירק הוא ושנוי בכמה מקומות במשנה ובברייתה: פרפחיני. פירקקל"י בלע"ו: מסלסל

[פולפיי"ר]. בשערך. למדנו שהסלסול לשון חיפוש והיפוך: טאטיסא. אישקופ״א בלע״ו: סירוסין המספר בשבחו של הקב"ה יותר מדאי נעקר מן העולם שנאמר יהיסופר לו כי אדבר אם אמר איש כי יבלע דרש ר' יהודה איש כפר גבוריא ואמרי לה איש כפר גבור חיל

לספר. עייו לחמו דף כה הגהות הב"ח (h) רש"י ד"ה עילמית לשון עילם הס"ד ואח"כ לוקמה בכל לע״ז וכו' וקראה: ומנונים וכר וקומה. (3) תוספות ד"ה דמי מ"ד וכו' יעקב אל ואף על גב דהכי נמי כתיב ויקרא שמו ה' נסי: לעזי רש"י פירקקל"י רגלה. חלגלוגה (עשר-בר).

מוסף רש"י אף ספרים לא התירו. להס לשון אחר חוץ מלשון הקולם (לעיל ח:). פסקי לפרקים שחין דיומה (יח.) כל שבעת הימים לא היה אוכל השום והחלגלוגות (ר"ה שם). פרפחיני. ירק שקורין עורקקל"י (שם). סלסלה. חפוש והפד במטמונים של (שם). במזייה. משוי (ר"ה כו:).

רבינו חנגאל

ואחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה׳ ואלהיהם) ואת דוד מלכם. ואחריד שנא' [והביאותים אל הר קדשי] ושמחתים בבית . זפלתי עולותיהם וזבחיהם יכבדנני. אחריהן ברכת ואחר כך בירך את העם. אחר ברכה שלום, שנאי האני אבו כם, דבו כות הקיב״ה הוא שלום, שנא׳ ה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו בשלום. מיכן

אתה מפור ההוגרוגן לא הוד דעי דבון כהי הססטרה הודוכטן שבועה ההוצרוב לא הוו ידעי רבנן מאי לההוא גברא דהוה מהפך במזייה אמרה ליה עד מתי אתה מסלסל בשערך לא הוו ידעי רבנן מאי *השלך על ה' יהבך אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה אזילנא בהדי ההוא מייעא וקא דרינא מונא ואמר לי שקול יהביך ושדי אגמלאי לא הוו ידעי רבנן מאי *יומאטאתיה במטאטא השמד שמעוה לאמתא דבי רבי דהוות אמרה לחברתה שקולי מאמיתא ומאמי ביתא ת"ר קראה סירוגין יצא את לכם המוד בשלום. מיש ואולך אסור לספר בשבחו של הקיב"ה, שנאמר מי ימלל גבורות ה' וגוי. למי נאה למלל גבורות ה' למי שיכול להשמיע כל תהילתו. אמר ר' אלעזר כל המספר בשבחו של הקיב"ה יותר מדיי נעקר מן העולם. שנאמר אם אמר איש כי יבולע. וכתיב לך דומיה תהלה אלהים בציון, כלומר הדומיה היא תהילתך. סמא דכולא, משתוקא. מילה בסלע, ומשתוקה בתרתי. קראה על פה לא יצא. דאתיא זכירה זכירה, כתיב הכא נזכרים ונעשים, וכתיב התם כתוב זאת זכרון בספר, ופרישנא זכור בפה מה שכת׳וב בספר. קראה תרגום, אוקימנה בשכתובה תרגום וקראה תרגום ואו זכון בשפו, ופנישנא מכוד בפה מה שכתזב בספר. קראה תרגום, אוקימנה בשבתובה תרגום וקראה תרגום לא יצא. וכל שכן אם בתובה בלעז יווני וקורין אותה ללעוז יוני ואותבינן עליהו, קראה גיפטית עיברית עיברית לא יצא. וכל שכן אם כתובה שורית וקורין אותה ללעוזות בלעז. ואוקמוה רב ושמואל בשכתובה בלעז יווני וקורין אותה ללעוזות בלעז איז איז איז הכי רב ושמואל לוקמה מתניתין בכל לעז. אין מתניתין כברייתא, ודרב ושמואל בעלמא עולמית מדית יוונית בכל לשון לא יצא. ופרקינן לא דמיא מתניתין אלא לסיפא, גיפטית לניפטים שיברית לעברים יוונית ליובן שמעון בן גמליאל לאשורית לתנא קמא היא. וקיימא לן כמתניתין וכפירושא דברייתא. והלעזו איז איז איז אינא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכגון (נשים) ועמי הארץ דלא ידעין פירוש אחשדרפנים בני הרמכים ל), אפילו הכי נפקין ידי חובתן. קראה סירוגין יצא. פ" פיסקי ששמע אשורית אצ"ג דלא ידע מאי קאמרי יצא. מאי טעמא דהא איכא מצות קריאה ופרסומי ניסא וכגון (נשים) ועמי הארץ דלא ידעין פירוש אחשדרפנים בני הרמכים ל), אפילו הכי נפקין ידי חובתן. קראה סירוגין יצא, כדאמרינן. פסקי, כגון שקורא ומפסיק ביני ביני וחוזר ומתחיל ממקום שפסק. סלסלה, פירוש הפוך בה והפך בה, כלומר התעסק בתורתך תמיד. מטאטא, (מכבדין בו הבית. יהבך, המשאוי שלך. ת"ר קראה סירוגין יצא, כדאמרינן.

ל) נראה מזה קצת דג" אחרת היה לרבינו בגמ' דדוקא ע"ה הוא דלא ידעי הפירוש של האחשתרנים וצ"ע.